

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 4. maj 2021

Sag BS-31092/2020-OLR
(16. afdeling)

A
(advokat Karen-Margrethe Schebye)

mod

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen
(advokat Christian Bo Kolding-Krøger)

og

Sag BS-31089/2020-OLR
(16. afdeling)

B
(advokat Karen-Margrethe Schebye)

mod

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen
(advokat Christian Bo Kolding-Krøger)

og

Sag BS-30460/2020-OLR
(16. afdeling)

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen
(advokat Christian Bo Kolding-Krøger)

mod

A

(advokat Karen-Margrethe Schebye)

og

Sag BS-29546/2020-OLR

(16. afdeling)

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen

(advokat Christian Bo Kolding-Krøger)

mod

B

(advokat Karen-Margrethe Schebye)

Københavns Byret har den 10. juli 2020 afsagt dom i 1. instans (sag BS-4443/2019-KBH og BS-4464/2019-KBH).

Landsdommerne Nicolai Uggerhøj-Winther, Michael de Thurah og Mikael Skjødt (kst.) har deltaget i anke- og kæresagernes afgørelse.

Påstande

Appellanterne, A og B, har i ankesagerne BS-31092/2020-OLR og BS-31089/2020-OLR nedlagt følgende påstande:

1. Indstævnte tilpligtes at anerkende, at As og Bs fratræden fra stillingen som henholdsvis kirkegårdsleder og kirketjener pensionsretligt er en uansøgt afskedigelse af utilregnelige årsager.
2. Indstævnte tilpligtes at anerkende, at A og B med virkning fra den 1. juli 2017 har ret til udbetaling af aktuel egenpension i henhold til tjenestemandspensionslovens § 2, stk. 1.
3. Indstævnte tilpligtes at anerkende, at der ikke i medfør af tjenestemandspensionslovens § 6, stk. 6, skal ske førtidspensionsfradrag eller reduktion af UFP-tillæg i As eller Bs tjenestemandspension.

Indstævnte, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, har i ankesagerne nedlagt påstand om stadfæstelse.

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen har i kæresagen BS-30460/2020-OLR nedlagt påstand om, at A tilpligtes at betale 53.750 kr. inkl. moms i sagsomkostninger for byretten til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, subsidiært et af landsretten fastsat mindre beløb.

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen har i kæresagen BS-29546/2020-OLR nedlagt påstand om, at B tilpligtes at betale 78.750 kr. inkl. moms i sagsomkostninger for byretten til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, subsidiært et af landsretten fastsat mindre beløb.

A og B har i kæresagerne nedlagt påstand om stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Af Kirkeministeriets brev af 27. januar 2017 til Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte vedrørende As fratrædelsesaftale fremgår bl.a. følgende:

”Da reglen om førtidsfradrag ikke er en del af ministeriets eget regelsæt, har ministeriet ikke lagt sig fast på en bestemt fortolkning af reglerne om førtidsfradrag.

Ministeriet har reageret på den konkrete sag, fordi man først på det seneste er blevet opmærksomme på, at sådanne aftaler indgås, og ministeriet har i den forbindelse ikke kunnet finde fortolkningsbidrag til den pågældende bestemmelse, som støtter, at en arbejdsgiver og en arbejdstager kan aftale, at en frivillig fratrædelsesaftale er af en sådan karakter, at der kan bortses fra den almindelige bestemmelse om førtidsfradrag. Dette sammenholdes med, at frivillige fratrædelsesaftaler på andre områder sædvanligvis sammenholdes med en ansøgt afsked - dog på nogle bestemte vilkår.

Ministeriet har i den forbindelse rettet henvendelse til Udbetaling Danmark om hvorvidt der er hjemmel til at aftale bortfald af førtidsfradraget.

Ministeriet har i den forbindelse fået følgende svar (som er knyttet til en anden konkret sag):

Som aftalen er formuleret beror det på en fortolkning, om der her er tale om en uansøgt afsked eller en frivillig fratræden.

Der er ikke hjemmel til at aftale, at der ikke skal beregnes førtidsfradrag af pensionen, når afsked sker efter reglerne om frivillig fratræden, mens tjenestemandspension ved afsked af utilregnelig årsag ikke skal nedsættes med førtidsfradrag.

I den konkrete sag havde Udbetaling Danmark i første omgang noteret afskedsårsagen som "anden utilregnelig", hvorefter der ikke blev truk-

ket førtidsfradrag fra pensionen. I forbindelse med gennemgangen af sagen, blev Udbetaling Danmark imidlertid opmærksomme på, at der var tale om en frivillig fratrædelsesaftale, og Udbetaling Danmark oplyste ministeriet om, at man ville genberegne sagen.

Ministeriet har i den forbindelse spurgt nærmere ind til kriterierne for, hvornår der er tale om, at en sag vurderes som "anden utilregnelig årsag" og hvornår en sag vurderes som værende en "frivillig fratrædelsesaftale".

Idet svar på dette spørgsmål pt. stadig udestår, har ministeriet meddelt, at ministeriet i forbindelse med rådgivning på dette område må tage forbehold for, hvorvidt rette myndighed (Udbetaling Danmark) vil acceptere fratrædelsesaftaler, som indeholder bestemmelser om bortfald af førtidsfradrag."

Forklaringer

C har afgivet supplerende forklaring.

C har supplerende forklaret bl.a., at det ikke kun er ved overenskomstforhandlinger, at Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte (FAKK) forhandler med Kirkeministeriet, sådan som det er anført i byrettens gengivelse af hans forklaring. FAKK forhandler også med Kirkeministeriet i forbindelse med lønforhandlinger.

Provstiudvalget består af provsten og repræsentanter fra de enkelte menighedsråd, som hører under provstiet. Provstiudvalget fungerer som tilsynsmyndighed i forhold til de midler, der tildeles de enkelte menighedsråd, og er organisatorisk en del af folkekirken. Stiftsøvrigheden er en administrativ myndighed, hvor biskoppen sidder. Stiftsøvrigheden kan være udbetalende myndighed i forhold til løn. Efter hans vurdering må stiftsøvrigheden anses som en del af Kirkeministeriet. Der er en relation mellem biskoppen og provsten, men derudover er der ikke nogen relation mellem provstiudvalget og stiftet.

A var parat til at genoptage sit arbejde i januar 2015, men det ønskede menighedsrådet ikke. Det var personalekonsulent i X Provsti, D, som foreslog en fratrædelsesaftale. Han gik derfor ud fra, at provstiudvalget havde det fornødne mandat til at indgå en sådan aftale. FAKK påtog sig på vegne af A at lave udkastet til fratrædelsesaftalen. Udkastet blev udarbejdet af FAKK's advokat og sendt til D. Det var D, som repræsenterede menighedsrådet i sagen.

I sagen vedrørende B modtog FAKK et udkast til fratrædelsesaftale fra stiftsøvrigheden, og det var ligeledes stiftet, som han havde den videre dialog med i sagen. Stiftet havde i forbindelse med sagen fået afklaret med Kirkeministeriet, at der ikke kunne tilkøbes yderligere pensionsår. Stiftet havde

ikke bemærkninger til vilkåret i fratrædelsesaftalen om, at der ikke skulle ske fradrag i pensionen efter reglerne om førtidspensionsfradrag.

Han sendte ikke de to fratrædelsesaftaler til Kirkeministeriet.

I afskedigelsessager vedrørende tjenestemænd er det menighedsrådet, der i første omgang foretager partshøring. Det sker på baggrund af menighedsrådets indstilling om, hvorfor den pågældende ønskes afskediget. Indstilling og høringssvar sendes derefter til Kirkeministeriet. FAKK's kommunikation foregår i disse sager med menighedsrådet eller provstikontoret. Efterfølgende foretager Kirkeministeriet en høring, som sendes til centralorganisationen, OAO, og derfra videre til FAKK.

Han er ikke bekendt med, at der i forbindelse med nærværende to sager er sendt en høring fra Kirkeministeriet til centralorganisationen. Det ville han have været bekendt med, hvis det var sket.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

A og **B** har yderligere anført bl.a., at såfremt det lægges til grund, at fratrædelsesaftalerne er ugyldige som følge af en kompetencemangel, foreligger der tertiære momenter, som gør, at de pensionsvilkår, som er fastsat i fratrædelsesaftalerne, alligevel bør opretholdes.

Vedrørende spørgsmålet om sagsomkostninger, herunder for byretten, har **A** og **B** anført bl.a., at sagerne kunne have været søgt sammenlagt med de sager, som de har anlagt mod de respektive menighedsråd, men at dette blev umuliggjort som følge af, at Medarbejder- og Kompetencestyrelsen for byretten indtog det synspunkt, at sagerne eventuelt skulle henvises til landsretten i 1. instans. Der er endvidere tale om sager mod en offentlig myndighed på et særligt område, hvor udfaldet ikke er oplagt, og dermed sager som har principiel interesse for alle tjenestemænd. Medarbejder- og Kompetencestyrelsen bør derfor, uanset sagernes udfald, hverken tillægges sagsomkostninger for byretten eller landsretten. Det skal derudover tillægges betydning bl.a., at nærværende ankesager er affødt af andre offentlige myndigheders handlinger.

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen har heroverfor anført bl.a., at der ikke kan gives fuldmagt til fravigelse af tjenestemandspensionsloven. Selv hvis menighedsrådene havde fået delegeret afskedigelseskompetencen, eller hvis fratrædelsesaftalerne var indgået med Kirkeministeriet, ville man således ikke have kunnet fravige de regler, der fremgår af tjenestemandspensionsloven.

Vedrørende spørgsmålet om sagsomkostninger, herunder for byretten, har Medarbejder- og Kompetencestyrelsen bl.a. gjort gældende, at A og B som tabende parter skal betale sagsomkostninger til Medarbejder- og Kompetencestyrelsen i overensstemmelse med reglen i retsplejelovens § 312, stk. 1. Sagerne angår ikke tvivlsomme fortolkningsspørgsmål og har ikke principiel eller videregående betydning. Der foreligger således ikke særlige grunde, jf. retsplejelovens § 312, stk. 3, der taler for, at A og B som tabende parter ikke eller kun delvist skal betale sagsomkostninger. Den omstændighed, at menighedsrådene muligvis har begået fejl i forbindelse med indgåelsen af fratrædelsesaftalerne, kan ikke smitte af på Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.

Landsrettens begrundelse og resultat

Denne sag drejer sig om, hvorvidt de fratrædelsesaftaler, som A og B, der var varigt tjenestemandsansatte, indgik henholdsvis den 30. juni 2015 og 2. juli 2015 med deres respektive menighedsråd, i pensionsretlig sammenhæng skal anses for uansøgte afskedigelser.

Det følger af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. § 16, 2. pkt., at uansøgt afsked af varigt tjenestemandsansatte kirke- og kirkegårdsfunktionærer kun kan foretages af ministeren for ligestilling og kirke. Endvidere følger det af lov om tjenestemandspension § 2, stk. 1, at retten til aktuel egenpension bl.a. er betinget af, at tjenestemanden afskediges på grund af alder, som følge af helbredsbetinget utjenstedygtighed eller anden ham utilregnelig årsag.

Efter bevisførelsen finder landsretten, at de indgåede fratrædelsesaftaler hverken kan anses for eller sidestilles med uansøgt afskedigelse efter det ovennævnte retsgrundlag. Landsretten har herved navnlig lagt vægt på, at det fremgår af fratrædelsesaftalerne, at disse er indgået efter forhandling mellem parterne, og at A og B i den forbindelse blev bistået af deres faglige organisation FAKK. Det fremgår endvidere bl.a., at et af de aftalte vilkår var, at A og B først skulle fratræde henholdsvis godt to år og godt et år efter aftalernes indgåelse. B har desuden forklaret om grunden til, at han indgik aftalen, at det bl.a. skyldtes, at han ønskede en ordentlig sortie, da han havde alle sine relationer i kirken.

Da vilkåret i fratrædelsesaftalerne om, at A og B skulle overgå til aktuel egen tjenestemandspension uden førtidspensionsfradrag efter tjenestemandspensionslovens § 6, stk. 6, er indgået i strid med reglerne herom, er vilkåret ugyldigt. Det oplyste om Kirkeministeriets involvering i forløbet eller det af A og B anførte om tertiære momenter kan ikke føre til et andet resultat.

Med denne begrundelse stadfæster landsretten herefter byrettens dom.

Efter en samlet vurdering af sagernes karakter og forløb findes ingen af parterne at skulle betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen for byretten eller landsretten.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for byretten eller landsretten til den anden part eller til statskasse

